

RECENZIE CARTE

Aceasta este o carte foarte rară. Autorii oferă o combinație unică de constructe filozofice fără vârstă și sfaturi practice despre grupurile nestructurate. Temele universale ale iubirii, puterii și echității sunt considerate concepte centrale pentru procesele relațiilor care formează sufletul terapiei în cadrul unui grup nestructurat.

Componentele centrale ale fundamentării ontologice sunt derivate din explicațiile lui Paul Tillich referitoare la dinamica iubirii, puterii, și echității. Filozofia lui Martin Buber cu privire la relațiile „eu-tu”, interpretările teoriilor centrate pe persoană și geștalitste, sunt oferite ca și bază teoretică pentru terapia de grup facilitatoare de dezvoltarea personală.

Autorii au reușit să concretizeze conceptele iubirii, puterii și echității în așa fel încât să dea un înțeles funcțional macro-conceptelor care alcătuiesc baza forțelor practice și funcționale a grupurilor terapeutice nestructurate. De asemenea, au identificat un proces care permite o orientare cognitivă pentru facilitatorii grupurilor „nestructurate”. Structura specifică oricărui grup se dezvoltă din procesul de interacțiune și formează facilitarea de tip non intervenționist, și totuși subtilă a facilitatorilor.

Autorii se inspiră din cunoștințele filozofice, dinamica de grup, și propria experiență de psihoterapie de grup. Experiența și cercetările dl dr. Page grupurilor nestructurate cu delicvente, și persoane cu dependență din cadrul centrelor de reabilitare sunt prezente în discursul referitor la teoria grupurilor nestructurate. Activitatea terapeutică a dl. dr. Berkow aduce și mai multă importanță practică a teoriei propuse.

Am avut privilegiul de a observa și de a mă implica periodic în procesul și deliberare a autorilor în dezvoltarea și implementarea a acestei cărți. Am fost Șeful Catedrei de Consiliere, Consiliere Psihologică, și Dezvoltare Umană în cadrul căreia cei doi și-au desfășurat activitatea. Sau afundat separat în literatura de specialitate și-au analizat propria lor experiență încercând să găsească răspunsuri la întrebările puse. S-au întâlnit în mod regulat în birouri și biblioteci pentru ași confrunța gândurile. Pentru mine cel mai intrigant au fost mesele săptămânale în care și-au examinat ideile și credințele, și-au rezolvat diferențele, și-au explorat considerațiile. Mai târziu, câteva beri și speculații non-lineare au contribuit la întregirea explorărilor finale. Efortul depus a fost unul atât personal cât și școlastic.

În mod specific, această carte prezintă acele dinamici esențiale, despre care autorii cred că apar în interacțiunile din cadrul grupurilor nestructurate. Iau în considerare atât procesele de comunicare cât și relațiile dintre participanți. Temele universale ale iubirii puterii și justiției sunt conturate sub forma proceselor de relaționare care formează sufletul terapiei de grup.

Cartea nu este creată pentru a da rețete pentru o terapie de succes. Asigură o analiză a dinamicilor din cadrul grupurilor de terapie în relație cu modelele de comunicare și echitate, care explică procesul de vindecare interpersonal în grupuri umane. Este presărat cu exemple din cadrul diferitelor întâlniri de grup.

O asumție centrală a structurii conceptuale este că înțelesul se creează simultan prin interacțiunile interpersonale și percepțiile persoanei. „Eu” și „Noi” sunt considerate implicate reciproc într-un proces co-creativ, care dezvoltă identitatea, viața, și înțelesul existenței umane.

Reacția mea la anumite aspecte ale cărții este că discursul oferă o conturare a ceea ce constituie o abordare prietenoasă a lucrului în grup. În același timp oferă cititorilor, în cazul în care doresc, oportunitatea să se focalizeze în mod separat asupra macro-conceptelor teoretice (iubire, putere, echitate) sau asupra operațiilor practice din cadrul grupurilor nestructurate. Demnitatea ontologică a conceptelor, iubire, putere echitate (Tillich, 1954:21), care reflectă o dinamică aflată în desfășurare a interacțiunilor interpersonale este integrală schemei conceptuale a cărții, dar nu neapărat necesară cititorului pragmatic.

Procesul de grup, stadiile proceselor de grup și aspectele legate de comunicare asigură o direcție solidă pentru practica clinică. Contextul relațional conștiinței umane, unde membrii grupului pot integra conștientizarea și să o extindă asupra celorlalți, bazându-se pe ajutor reciproc și responsabilitate, este în sine un ghid teoretic suficient.

Ca un avocat al centrării pe client/centrării pe persoană, găsesc, în general, ideile autorului apropiate de concepțiile proprii. Definiția folosită de aceștia, pentru terapia în cadrul unui grup nestructurat poate fi într-o oarecare măsură aplicată și asupra terapiei de grup centrată pe persoană. Definiția folosită este următoarea:

Terapia în cadrul unui grup nestructurat...(este) o activitate umană organizată, în care persoanele se întâlnesc cu intenția de ași împărtăși resursele pentru creștere și vindecare reciprocă fără impunerea unei structuri, dinamici, și rezultat preconcept.

Autorii adaugă aspectul liberului arbitru indicând că ...poziția teoretică esențială este un factor central în sănătatea și bunăstarea psihologică (p.6). Termenul implică faptul că persoana este într-o oarecare măsură

...un agent, care poate fi conștient de consecințe, și care poate fi privită ca și o ființă care face alegeri....

.... mai degrabă creatorul propriilor percepții decât un recipient pasiv al acestora. O persoană poate fi responsabilă pentru interpretarea într-un anumit fel a unei situații, pentru stabilirea unor scopuri specifice, pentru comportamentul într-o manieră specifică, sau pentru menținerea unui sistem de valori care îi influențează interacțiunile.

De multe ori, grupurile centrate pe persoană au aceleași criterii; de a nu avea o structură preconceptută a procesului, dinamicii, și a rezultatului. Terapeuții centrați pe clienți au în general un mod similar de a se focaliza asupra percepțiilor fenomenologice ale participanților. Asumția terapiei centrate pe client nu poate fi la fel de specifică cum ar fi de exemplu crearea de oportunități participanților pentru de avea posibilități de alegere, și de a lua decizii legate de modul de interacționare, relațiile, și direcția grupului (p.6). Asumția centrată pe client este că indivizii devin mai responsabili pe măsura ce devin mai congruenți; de exemplu în măsura în care modul în care o persoană se auto-percepe se integrează cu experiențele sale organice. Teoria centrată pe client presupune că individul devine mai

responsabil pe măsură ce actualizarea sinelui progresează de la prezența unui climat anume. Altfel, autorii propun o teorie care este compatibilă, dintr-o perspectivă teoretică, cu teoria centrată pe client.

În primul rând își asumă climatul terapeutic specific teoriei grupurilor nestructurate (TGN) bazat pe triada iubirii, puterii și echității (IPE). Acesta este dezvoltată prin interacțiunea membrilor și a facilitatorilor.

În al doilea rând triada promovează actualizarea sinelui (care este combinația conștientizării, libertății, și responsabilității). Nivelul de actualizare a sinelui influențează climatul de grup, dezvoltarea funcționării într-un mod balansat a IPE. Actualizarea sinelui sporită a liderilor și a membrilor promovează funcționarea balansată a IPE.

Un format similar pentru TCC este posibilă. Teoria centrată pe client (TCC) presupune că triada formată din congruența cu terapeutul, acceptarea într-un mod pozitiv și necondiționată, înțelegerea empatică, promovează un proces. Altfel spus TCC presupune că congruența terapeutului crește posibilitatea congruenței clientului.

Examinarea și supoziția legată de terapia într-un grup nestructurat este foarte apropiată de practicarea terapiei centrată pe client. În general, participanții la grup au posibilitatea de a-și crea propria direcție, propria cale, și propriul progres. Obiectivele procesuale de bază sunt similare cu cele din grupurile centrate pe clienți. Nu consider termenul „obiectiv” la fel de folositor în cazul formulărilor centrate pe client și în opinia mea termenul poate fi derutant privitor la intenția cărții. Cu toate acestea aceste obiective sunt descrise în capitolul 2 în următoarea ordine:

1. Crearea unui climat care promovează dezvoltarea problemelor personale și care sprijină acei membri care încearcă să rezolve probleme personale
2. Apariția unui proces de învățare centrat asupra relațiilor dintre membrii (p.18)

Acestea obiective sunt de asemenea caracteristice procesului centrat pe client care apare între membrii unui grup de terapie.

Ambele teorii presupun că procesele caracteristice unui grup apar în mod natural atunci când există un climat psihologic potrivit. În terapia centrată pe client înțelegem sub conceptul de climat psihologic, trăirea pozitivă necondiționată a unui terapeut congruent, și înțelegerea empatică a clientului de către terapeut. În terapia în cadrul unui grup nestructurat, echilibrul dintre iubire, putere și justiție poate fi considerat ca și climat psihologic.

O parte din diferența subtilă existentă între structura unui grup nestructurat oferită de această carte și teoria lui Rogers, este percepția diferită a procesului de actualizarea sinelui. Autorii definesc actualizarea sinelui ca și „un proces prin care o persoană devine simultan mai independentă dar în același timp mai conștientă și mai implicată în relații (p.9). Modul în care Rogers definește actualizarea sinelui este congruența relativă dintre structura sinelui și totalul experiențelor unui organism (Rogers, 1959: 169-7). Într-un final definiția propusă de Page și Berkow reflectă o serie de caracteristici și comportamente probabile ale unei congruențe ridicate între organism și sine.

Nu este în intenția autorilor sau (nici a acestei prefete), să se identifice cu. sau să compare conceptele acestei cărți cu cele ale terapiei centrate pe client. Există totuși posibilitatea ca mulți dintre cititori să fie interesați de punctele comune dintre cele două

structuri teoretice. Grupul nestructurat, probabil pe bună dreptate, este de multe ori identificat cu terapia centrată pe client. Totuși un astfel de grup nu trebuie să se centreze neapărat pe client. Non directivitatea proprie terapiei centrate pe client nu este un element obligatoriu unui grup nestructurat. Grupul nestructurat nu trebuie să fie neapărat non-directiv. Altfel spus, măsura în care grupul este centrat pe ajutarea participanților în a își găsi propria cale, direcție fără intervenția terapeutului depinde mai ales de facilitatori și nu de teoria aplicată.

De exemplu, autorii cărții par să se incline spre a ține cont de direcția fenomenologică a participanților în contextul în care facilitatorii de asemenea influențează direcția grupului.

În ciuda micilor diferențe dintre dinamica grupurilor de terapie nestructurată și asumțiile grupurilor centrate pe persoană non directive, există o serie de elemente comune. Autorii oferă un dialog stimulator referitor la valorile grupurilor nestructurate. Cercetarea lor promite a fi o reflecție pătrunzătoare asupra premizelor și un mod pragmatic de a lucra în cadrul practicii de grup clinice.

Jerold D. Bozarth PHD
Profesor Emerit
Universitatea Georgia